

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

י"ט כסלו

(י"ל לקראת שבת פ' וישלח ה'תשפ"ד)

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כה

(תרגום הפשי)



יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים וארבע לבריאה

לעילוי נשמת

הרה"ח התמים אי"א נו"נ

עוסק בצ"צ באמונה

מרא דאתרא דקהילת לוי יצחק חב"ד בלאס אנדזשעלעס

מורנו הרב שמעון ע"ה

בן הרה"ח הת' השד"ר ר' מנחם שמואל דוד הלוי ז"ל

רייטשיק

שליח ומקושר בלב ונפש לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

למד ולימד תורת הנגלה והנסתר בחיות פנימי

אוהב שלום ורודף שלום ומעורב עם הבריות

התמסר בלב ונפש להדריך בני קהילתו באהבת ישראל

דאג ועמל למענם בגו"ר בטוב לבבו

באהבה אבהית, בחמלה ובקירוב הדעת

וביחוד לנצרכים ונמוכי רוח

חבר רבני חב"ד בקאליפארניא

מו"צ ומשפיע לאנ"ש ושלוחים ורבים נהנו ממנו עצה ותושי'

עסק במרץ ובלהט במבצעים ובהפצת המעיינות

שתל בעירו קשר והתמסרות לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

העמיד דור ישרים יבורך חסידים שלוחים ומקושרים

נפטר בשם טוב

חג הגאולה כ' כסלו ה'תשפ"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

To DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

עא

והדגשה יתירה בכל הנ"ל בשנה זו – אשר הענין שהזמן גרמא הוא: גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כמדובר כמ"פ לאחרונה, שכבר גמרו כל הענינים וצ"ל רק קבלת פני משיח צדקנו בפועל ממש – אשר ענין זה מזרזים עוד יותר ע"י לימוד התורה בכלל, ובפרט לימוד כל הש"ס שמחלקים אותו בי"ט כסלו, מ"ת של פנימיות התורה, כי ע"י "העוסק בתורה כו"1 מקיימים הענין ד"פדה בשלום נפשי"2, "פדאני לי ולבני מביין אוה"ע"1, בפדי" וגאולה האמיתית והשלימה.

(קונטרס ע"ד חלוקת הש"ס בי"ט כסלו – סה"ש תשנ"ב ע' 491)

- 1) ברכות ה, א.
- 2) תהלים נה, יט.



ומסייע, שהנהגתם תהיה כראוי בהתאם לציורי ה', שעיקרו קיום שבע מצוותיהם.

השפעה זו של יהודים על בני נח אודות קיום מצוותיהם היא התמצית והמשמעות העיקרית⁸ של מעשה שכם שבפרשתנו: שמעון ולוי הרגו את אנשי שכם כעונש על אייקום שבע מצוות בני נח

– או מפני שלא שפטו את שכם על חטאו, והרי אחת משבע מצוות בני נח היא "דינין" – "חייבין להושיב דינין... לדון בשש מצוות אלו", ומפני זה נתחייבו כל בעלי שכם הריגה, שהרי שכם גזל, והם ראו וידעו ולא דנוהו", כדברי הרמב"ם⁹. או, כדברי הרמב"ן¹⁰, על חטאיהם שבצעו אף לפני מעשה דינה.

ב. גאולת י"ט כסלו – גילוי פנימיות התורה

אך יש להבין:

כל המתרחש בעולם הוא בהשגחה פרטית של הקדוש ברוך הוא, ועל-אחת-כמה-וכמה מאורע הקשור ליהודי, ובקשר לתורה ולמצוות, וקל-וחומר בקשר לנשיא בישראל, ובקשר לגילוי תורת החסידות בכלל. לכן

- 8) נוסף על השייכות הכללית ד"ט כסלו לפרשתנו – שבה מדובר ע"ד הצלת (וגאולת) יעקב* מעשו, ויתירה מזו, "שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל" (פרשתנו לב, כט), היינו עם שרו של עשו – שגם הוא הודה לו על הברכות (ב"ר פע"ז, ג**). פע"ח, ג. פרש"י פרשתנו לב, כה. כו. כט. ועוד).
- 9) הל' מלכים ספ"ט (הובא גם ברמב"ן שבהערה הבאה).
- 10) בפ"י עה"ת פרשתנו לד, יג.

(* להעיר על השייכות המיוחדת בין אדה"ז ליעקב אבינו (השלישי דהאבות) – ראה ספר הערכים-חב"ד (כרך ד ערך אושפיזין דסוכות ע' שמט"ש). וש"נ (** להעיר מהמשך ב"ר ש"ט: שאם יבואו אמונת העולם להודווג ישראל יאמרו להם הקב"ה שרכס לא הי' יכול לעמוד בו ואתם מבקשים כו'.

א. גאולת י"ט כסלו – השפעה על "כל השרים וכל העמים"

י"ט כסלו חל תמיד בסמוך לפרשת וישלח (בימי השבוע המתברכים משבת פרשת וישלח¹, או בשבת קודש פרשת וישלח עצמה). לפי זה מובן, שבפרשת וישלח ניתן למצוא רמזים, ואף, יתר על כן, קשר לחג הגאולה י"ט כסלו².

באגרת³ ששיגר אדמו"ר הזקן אל רבי לוי יצחק מברדיטשוב בצאתו מן המאסר, שבה הוא מודיע על שחרורו, כותב אדמו"ר הזקן, בין השאר "כי הפלה ה' והגדיל לעשות בארץ והפליא והגדיל שמו הגדול והקדוש אשר נתגדל ונתקדש ברבים ובפרט בעיני כל השרים וכל העמים אשר בכל מדינות המלך⁴, אשר גם בעיניהם יפלא הדבר הפלא ופלא, וענו ואמרו על זאת כי אם מאת⁵ הוי' היתה זאת היא נפלאות⁶ בעינינו".

בדומה לכך הוא כותב באגרתו לרבי ברוך ממזיבוז⁷.

כלומר: אדמו"ר הזקן מקשר את תוכן ענין הגאולה להשפעה שהיתה לכך על "כל השרים וכל העמים". אשר כמובן, כאשר לא-יהודים רואים את נפלאות ה' בקשר ליהודי, ומכירים ש"מאת הוי' היתה זאת", הרי זה מעורר

(* ושייכותו לפ' וישלח.

- 1) ולהעיר שבשנה זו [תשמ"ו] (כבכמה שנים) חל תוך ג' ימים לאחרי השבת, השייכים במיוחד לשבת שלפניהם – בתר שבתא (פסחים קו, סע"א).
- 2) ראה גם לקו"ש [המתורגם] חט"ו ע' 302 ואילך.
- 3) נדפס באגרות קודש שלו סי' לח.
- 4) ע"פ לשון הכתוב – אסתר א, טז.
- 5) ל' הכתוב – תהלים קיח, כג. וראה ע"ד הקבלה והחסידות – ביאורו"ז ח"ש יג, ד. שער האמונה ספ"ג. ועוד. וראה לקו"ש שם ע' 306. ועוד.
- 6) כן הוא בנוסח הב' (נסמן באגרות קודש שם) (ובנוסח הא' – נפלאות). ולכאורה כצ"ל, וכבתהלים שם.
- 7) אגרות קודש שם סל"ט.

להביא את 770 הביתה!
 כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!
 האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגדוב
 וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>
 יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ולראות את המציאות בפועל ממש⁸ – היינו שיושבים יחד עם הקב"ה (ישראל וקוב"ה כולא חד"⁹) ב"שולחן ערוך" לסעודת הנישואין, הסעודה דלוינתן ושור הבר ויין המשומר.

(8) כלומר, לא זו בלבד שנשלמה העבודה וצריכים לפעול הגילוי בעולם (כנ"ל), אלא יתירה מזה, שישנו כבר בפועל ובגלוי, וצריכים רק לפתוח את העינים, כי **מכבר נתן לכם** . . . עינים לראות".

(9) ראה זח"ג עג, א.



נב.

המעלה המיוחדת די"ט כסלו בשנה זו . . . ש"ט כסלו בשנה זו הוא לאחרי השלימות דשנת ה"ט, בגימטריא "פדה", שכבר נשלמה הפדי' מכל הענינים שמונעים ומעכבים ביאת דוד מלכא משיחא, "אשר חרפו עקבות משיחך", כסיום וחותם מזמור פד"ה פ"ט בתהלים, ונמצאים כבר בשנת הצדי"ק, הקשורה עם הגאולה השלישית וביהמ"ק השלישי.

. . . בימינו אלה – ימות המשיח – שבהם נמצאים עכשיו¹, וצריכים רק "לפתוח את העינים", ואז רואים שנמצאת כבר הגאולה האמיתית והשלימה בפשטות, וכל בנ"י "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"², מוכנים בכל הפרטים ופרטי פרטים, "לגשת ולהסב אל השולחן" (צוגיין און זעצן זיך צום טיש"), שולחן ערוך בכל מטעמים ובכל טוב, החל מעניני הגאולה, לוינתן ושור הבר³ ויין המשומר⁴, ועוד ועיקר, "לדעת את ה"⁵, "מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים"⁶.

(משיחת מוצאי י"ט כ"ף כסלו תשנ"ב - ביחידות כללית)

- (1) כמדובר כמ"פ ע"י נשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, שלפני זמן רב כבר כלו כל הקיצין, ונסתיימו כל הענינים וההכנות, גם הכפתורים כו'.
- (2) בא יו"ד, ט.
- (3) ראה ב"ב עה, א. ויק"ר פי"ג, ג. ועוד.
- (4) ברכות לד, ב. ועוד.
- (5) רמב"ם בסיום וחותם ספרו "משנה תורה".
- (6) ישע"י יא, ט.

לקוטי

י"ט כסלו

שיחות

פנימיות התורה, וממילא של פנימיות נשמות ישראל, אשר גילוי הסתים דאורייתא מביא גם לידי גילוי הסתים דנשמתא, שלימוד התורה וקיום המצוות של היהודי יהיו חדורים באמונה בה' ובאהבת ה' ויראתו!

ג. התפעלות השרים והעמים – הוכחה לצדקת אדמו"ר הזקן

אדמו"ר הזקן ממשיך וכותב באגרת¹⁸ "ותהיה זאת לפלא כי ה' אתנו ואין עוד". לפי זה יוצא, לכאורה, שהעובדה שכל השרים וכל העמים נוכחו בפלא "וענו ואמרו . . . כי אם מאת ה' היתה זאת..." – הוכיחה את צדקתו של אדמו"ר הזקן ושל תורת החסידות כלפי המתנגדים וכדומה.

אך אי אפשר לומר, שזהו כל ההסבר¹⁹ לכך שאדמו"ר הזקן מדגיש את הפלא שבעיני כל השרים וכו', כי:

(א) לשם כך אין צורך בכל ההרחבה בפלא שבגאולה, שגם "בעיני כל השרים וכל העמים... יפלא הדבר", אלא די בעצם הענין שגם שרים וכדומה הכירו בצדקתו של אדמו"ר הזקן, והוציאוהו לחירות.

(ב) אגרת זו שיגר אדמו"ר הזקן, כאמור, לרבי לוי יצחק מברדיטשוב ולרבי ברוך מזויבוב, אשר בודאי ידעו והבינו את חשיבות השחרור כגאולה של תורת החסידות; ואיזה ערך היה בעיני גדולי ישראל להשפעת הגאולה על השרים כהוכחה לעיני המתנגדים, כי ה' אתנו, לעומת עיקר הגאולה – גילוי תורת החסידות!?

וביודענו את הדיוק העצום ב"לשונו הזהב" של אדמו"ר הזקן באופן כללי, ובמיוחד במצב של "תיקף", מיד לאחר הגאולה, ובאגרת שנכתבה לגדולי ישראל, גדולים גם בפנימיות התורה,

מובן¹¹, שלא ייתכן לומר שהמאסר והגאולה ארעו מפני החלטתה ושלטונה של המלכות למטה, אף כאשר הדברים התרחשו עקב מלשינות¹² של יהודים בעלי בחירה חפשית.

אלא¹³, המאסר היה קשור, כידוע, לקטרוג שהתעורר אז על גילוי רזין דאורייתא על ידי אדמו"ר הזקן¹⁴: כיון שהתורה עצמה מכנה זאת "סתים"¹⁵ דאורייתא, הרי הדברים צריכים להיות סתומים ונסתרים, ולא לרדת בגלוי כחלק הנגלה¹⁵ שבתורה. והגאולה התרחשה עקב ביטול הקטרוג, ולכן שחררו את אדמו"ר הזקן כאן למטה, והתאפשר גילוי פנימיות התורה, תורת החסידות, על ידו.

כלומר, גאולת י"ט כסלו היתה גאולה רוחנית של כל גילוי תורת החסידות, תורת הבעל-שם-טוב. וכידוע¹⁶, הפצת תורת הבעל-שם-טוב – "יפוצו מעיינותיך חוצה" – החלה בעיקר לאחר גאולת י"ט כסלו¹⁷.

ולפי זה אין מובן: כיצד ייתכן שבמכתבו על בשורת הגאולה מדגיש אדמו"ר הזקן את השפעת השחרור "הפליא... בעיני כל השרים וכל העמים אשר בכל מדינות המלך אשר גם בעיניהם יפלא הדבר הפלא ופלא, וענו ואמרו על זאת מאת הו' היתה זאת היא נפלאות בעינינו"?

– איזה ערך יש לענין זה, על כל מעלתו הנפלאה, לעומת עצם הגילוי והגאולה של כל

(11) ראה גם לקוטי דיבורים ח"א לו, סע"ב ואילך. לט, סע"א ואילך.

(12) נוסף על המבואר באגה"ק סכ"ה.

(13) ראה בית רבי ח"א פט"ז בהערה. לקו"ש ח"י ע' 229. 269. ובכ"מ.

(14) וכדברי הבעש"ט והה"מ לאדה"ו בהיותו במאסר: שנתחוק עליך הקטרוג על שאתה אומר ד"ח הרבה ובגילוי (בית רבי שם). וראה גם ס' השיחות תורת שלום ע' 44. 171.

(15) זח"ג עג, א.

(16) ראה ס' השיחות שם ס"ע 112 ואילך.

(17) ראה גם בית רבי שם תשובת הבעש"ט והה"מ (על שאלת אדה"ו, ואם אצא מכאן האם אפסיק מלומר דה"ח): כיון שהתחלת לא תפסיק ואדרבה לכשתצא תאמר יותר. וראה לקו"ש ח"י שם. וש"נ. ח"ל שם.

(18) להרלו"צ מבארדיטשיב.

(19) ובשאר נוסחאות המכתב (הובאו באגרות קודש שם בדערות), וכן בהמכתב להר"ב ממעבוב – ליתא הדגשה הנ"ל, ותהי' זאת לפלא כי ה' אתנו כו'.

מובן, שבכך מתבטאת המשמעות העיקרית של גאולת י"ט כסלו.

ד. גאולת י"ט כסלו – הכנה לגאולה העתידה

כדי לבאר זאת יש להקדים:

ידועים דבריו של הבעל-שם טוב באגרתו²⁰, שבהיותו בהיכלו של משיח, הוא שאל את המשיח, "אימתי קאתי מר", ומשיח השיבו, "לכשיפוצו מעינותיך חוצה". וכיון שהפצת מעיינות הבעל-שם טוב חוצה התחילה בעיקר בגאולת י"ט כסלו, כדלעיל, יוצא, שגאולת אדמו"ר הזקן ב"ט כסלו מהווה הכנה לגאולה הכללית והשלמה בביאת משיח צדקנו²¹.

לאמיתו של דבר, כל גאולה של יהודי, ואפילו של איש פשוט ביותר, קשורה לגאולה הכללית של כלל ישראל, "כיון דשם גאולה עלה"²².

הסיבה לכך מובנת גם בפשטות: מהות הגאולה בביאת המשיח קשורה לכל שלושת הגורמים – "ישראל, אורייתא²³ וקודשא-ברוך-הוא", אשר הם "כולא חד"²⁴, שהרי, כידוע, גם "שכינתא בגלותא"²⁵. וכך גם בגאולה פרטית של אדם מסויים, הרי ביחד עם גאולתו הרי זו גם גאולה פרטית לגבי התורה והמצוות שעליו לקיים, ולכן זוהי גם גאולת השכינה הנמצאת עמו בגלותו.

על-אחת-כמה-וכמה שזוהי משמעות גאולה של נשיא בישראל, שלגביה ניכר בגלוי שהיא משפיעה על כלל ישראל, ויש לה משמעות כללית לגבי התורה וכו'.

ובענינו יש להוסיף על כך, שמשמעות גאולה זו, גאולה של פנימיות וסודות התורה, זהה למשמעות הגאולה העתידה, כי או יושלם הגילוי של פנימיות התורה, כפי שמפרש רש"י על הפסוק²⁶, "ישקני מנשיקות פיהו", שהכוונה היא ל"סוד טעמיה ומסתר צפונותיה" של התורה, אשר יתגלו על ידי משיח צדקנו.

ומכך יש להסיק, שדברי אדמו"ר הזקן באגרת שהובאה לעיל אודות גאולת י"ט כסלו, שהיא "הפלא ופלא" גם "בעיני כל השרים וכל העמים", הם מהותיים גם לגבי משמעות הקשר שבין גאולה זו לבין הגאולה העתידה.

ה. הכרת המצרים בהנהגה נסית

ויש לומר, שההסבר לכך הוא: נאמר "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"²⁷ – הגאולה והנפלאות שלעתיד לבוא הן בדומה לגאולה ונפלאות של "ימי צאתך מארץ מצרים", אלא שלעתיד לבוא הן יהיו נעלות יותר – בבחינת "נפלאות" לעומת הנסים של יציאת מצרים²⁸. מכך מובן, שאת משמעות החידוש שלעתיד לבוא אפשר ללמוד מגאולת יציאת מצרים.

ביציאת וגאולת מצרים התרחש חידוש לא רק בקשר לבני ישראל –

כדי שבני ישראל יהיו ראויים לקבלת התורה בהר סיני, היה הכרחי טיהורם והזדככותם ב"כור הברזל"²⁹ של גלות מצרים, והשלמת הזיכרון וה"בירור" היתה ביציאת מצרים –

אלא התרחש חידוש גם לגבי המצרים עצמם ולגבי אומות העולם בכלל, כנאמר³⁰, "וידעו

26 שה"ש א, ב.

27 מיכה ז, טו.

28 ראה זרר ופע"ח ועוד – שהובאו באוה"ת (עה"פ) מיכה שם.

29 ואתחנן ד, כ. ירמ' יא, ד. תו"א יתרו עד, א ואילך.

30 וראה ז, ה. בשלח יד, ד (וראה פרש"י שם). שם, יח.

20 נדפס בריש ספר כתר שם טוב. ובכ"מ.

21 ראה לקו"ש [המתורגם] חט"ז ע' 304 ואילך. ובכ"מ.

22 ל' רש"י מגילה יז, ב ד"ה אתחלתא דגאולה (בנוגע לגאולה, "מן הצרות" ד"קבעה בשביעית").

23 ראה אגה"ק ס' כו (קמד, ב ואילך).

24 ראה זח"ג שם.

25 ראה מגילה כט, א. ספרי ס"פ מסעי. זח"ג ד, ב. ובכ"מ.

לא הי' גילוי בקביעות כ"כ הפצת תורת החסידות במדינת צרפת, להיותה תחתון למטה (ועד כדי כך שרבינו הזקן חשש לנצחונה של צרפת כו⁴), ודוקא בדורנו זה, ע"י "בית יוסף", נעשה גילוי והפצת המעיינות גם במדינת צרפת, ביסוד שם ישיבת "תומכי תמימים" ע"ד כבליובאוויטש, ולכן, הגיע בפועל הזמן ש"ירשו את ערי הנגב", "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו".

ויש להוסיף ולהעיר ע"ד הרמז:

"צרפת" בגימטריא שבע מאות ושבעים (770), השלימות דמספר שבע, כפי שכל א' כלול מעשר (שבעים), וכפי שכל א' כלול ממאה (שבע מאות), ושניהם יחד (שבע מאות ושבעים), וי"ל שבזה מרומז שבהבירור דמדינת צרפת, נגמר ונשלם בירור העולם שנברא בשבעת ימי הבנין בכל הפרטים ופרטי פרטים.

ולהעיר, שהבירור ד"צרפת" שמספרו "770" נעשה ע"י (ה"להבה" שמאירה מ)"בית יוסף", ועד לבית יוסף כפשוטו, הבית שבו בחר ועד שקנהו ובו חי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בעשר שנים האחרונות בחיים חיותו בעלמא דין, ומשם הולכת ונמשכת ("מוסיף והולך") העבודה ד"בית יוסף" – שמספרו (מספר הבית כפשוטו) "770".

ובעומק יותר – "צרפת" אותיות "פרצת", שבזה מרומז שגילוי והפצת המעיינות הוא בצרפת – פריצת כל הגדרים, ולא רק באופן שמצד פריצת כל הגדרים דהמעיינות באים הם גם בתחתון שאין תחתון למטה ממנו, אלא יתירה מזה, שענין זה הוא גם מצד התחתון, כמודגש בכך ש"צרפת" אותיות "פרצת", ועי"ז נעשה "פרצת"⁵ עליך פרץ", "זה משיח, שנאמר⁶ עלה הפורץ לפניהם"⁷.

. . . ומזה מובן שבימינו אלה ממש צריכים רק לפתוח את העיניים

4 ראה ספר התולדות אדה"ז (קה"ת תשל"ו) ע' רנט ואילך. ועוד.

5 וישב לה, כט.

6 מיכה ב, יג.

7 אגדת בראשית ספס"ג. וראה ב"ר ספפ"ה ובפרש"י.

הוספה בשורת הגאולה

נא.

לאחרי „מעשינו ועבודתינו” דכל בני במשך כל הדורות, כולל ובמיוחד לאחרי גילוי תורת החסידות בי”ט כסלו, שאז התחיל עיקר הענין ד”יפוצו מעינותיך חוצה”, ומוסיף והולך ע”י רבותינו נשיאינו מדור לדור, עד לכ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו, שעל ידו הופצו המעיינות חוצה בכל קצוי תבל – כבר נגמרו ונשלמו כל הענינים גם מצד (וב)העולם, כפי שהודיע והכריז שכבר נשלמו כל עניני העבודה, גם „צחצוח הכפתורים”, והכל מוכן לביאת המשיח.

ומזה מובן שהמשך העבודה שלאח”ז (כל זמן שמשיח צדקנו מתעכב מאיזו סיבה (בלתי ידועה ומובנת כלל)) אינו „עבודת הבירורים” (שהרי כבר נסתיימה ונשלמה עבודת הבירורים), אלא, עבודה מיוחדת להביא ההתגלות בפועל בעולם.

ויש לומר, שהמעלה המיוחדת בדורנו זה מרומזת בהפטרה דפרשת וישלח – „והי’² בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש גו’ וירשו הנגב את הר עשו כו’ וגלות גו’ עד צרפת גו’ ירשו את ערי הנגב ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו”:

מהחידושים של (יוסף והמשך ד) „בית יוסף” שבדורנו (כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו, ששמו הראשון יוסף), לגבי הדורות שלפנ”ז עד לדורו של רבינו הזקן (”בית יעקב”³) – שעל ידו נעשה הפצת המעיינות חוצה בכל קצוי תבל ממש, עד לחוצה שאין חוצה ממנו, כמדינת צרפת, אשר, בזמנו של רבינו הזקן (וכן בזמנם של רבותינו נשיאינו שלאח”ז)

(1) ראה ס’ השיחות תורת שלום ס”ע 112 ואילך.

(2) עובדי א, יח ואילך.

(3) להעיר מהשייכות המיוחדת דרבינו הזקן ליעקב (ראה בארוכה מעייני הישועה [קה”ת

תשמ”ח) ע’ 101 ואילך.

לקוטי

י”ט כסלו

שיחות

ויעוד זה, ההשפעה על אומות העולם, אינה רק תוספת „שולית” שיוכו לה בביאת משיח צדקנו, אלא זהו ענין מהותי הקשור לעצם הגאולה⁴⁰: כיון שאז „תצא” השכינה, כביכול, מן הגלות, תתגלה על ידי כך אמת הוי’, ש”כל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם לא נמצאו אלא מאמיתות המצאו”⁴¹, אשר „אמיתת המצאו” היא שם הוי’⁴² שמעל לטבע העולם⁴³.

ומשום כך מודגש לגבי העתיד לבוא „ונגלה כבוד הוי’ וראו כל בשר יחדיו כי פי הוי’ דיבר”⁴⁴ – שגילוי שם הוי’, ונגלה כבוד הוי’⁴⁵, יביא לידי ראייה מוחשית בבשר הגשמי, שמציאותה האמיתית של הגשמיים היא „פי הוי’”:

כיון שיתבטל ההעלם וההסתר של האלקות, ותהיה גאולת השכינה מגלותה, ותתגלה המציאות האמיתית של העולם, שזוהי האלקות (פי הוי’), הרי יהיה זה באופן של „וראו כל בשר”, שהבשר יראה את כבוד ה’, מצד התכונות שתהיינה אז בטבעו של הבשר עצמו, באותו אופן כפי שתכונתם של עיני בשר לראות דברים גשמיים⁴⁵.

וזהו אחד החידושים של הגאולה העתידה לעומת הגאולה של „ימי צאתך מארץ מצרים”:
בגאולת מצרים התגבשה ידיעת המצרים „כי אני הוי’” על ידי המנות וכדומה – על ידי הכנעת המצרים⁴⁶. ואילו לעתיד לבוא יהיה

מצרים כי אני הוי’³¹: פרעה והמצרים כשלעצמם אינם קשורים לידיעת הוי’, כדברי פרעה³² „לא ידעתי את הוי’”: מצד עצמם יש להם קשר רק לשם אלקים³³, כפי שאמר יוסף לפרעה³⁴ „אלקים יענה את שלום פרעה”, אשר שם אלקים הוא בגימטריא „הטבע”³⁵,

כלומר, מצד שם אלקים הנהגת הקדוש-ברוך הוא בעולם היא לפי הטבע, שבו אין האור האלקי ניכר בגלוי. אך ההנהגה הנעלית מן הטבע, הנהגה נסית, נובעת משם הוי’ – ולכך אין פרעה והמצרים, ואומות העולם בכלל, קשורים, ואין להם בכך השגה והבנה³⁶. ענין זה התחדש בגאולת מצרים, שאז „וידעו מצרים כי אני הוי’” – הם הכירו בהנהגה הנסית שמעל הטבע, הקשורה לשם הוי’.

1. הגאולה העתידה – תיקון העולם

חידוש דומה לכך, אך באופן נעלה הרבה יותר, יתרחש לעתיד לבוא: בנוסף לגאולה של ישראל, אורייתא וקודשא-בריך-הוא, תהיה לכך השפעה גם בעולם בכלל על כל אומות העולם, כמפורש בפסוקים רבים ובנבואות הגאולה, עד אשר, כפי שמציין הרמב”ם³⁷ בספרו, ספר שהוא „הלכות הלכות”³⁸, שאז „יתקן את העולם.. שנאמר³⁹ כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם הוי’ ולעבדו שכם אחד”.

(31) ראה תו”א נג, א. אוה”ת וראא (שמות כרך ז) ע’ ב”תו”ח. ועוד.

(32) שמות ה, ב.

(33) ראה גם לקו”ת אמור לה, ג. ובכ”מ.

(34) מקץ מא, טו. וראה גם שם, כח. לב.

(35) פרדס שער יב רפ”ב. שער היחוד והאמונה רפ”ו. ועוד.

(36) ראה סה”מ תרפ”ח ע’ סח. ועוד. וראה בכל הנ”ל ספר הערכים-חב”ד ח”ב ע’ ערה ובהנמנן שם.

(37) הל’ מלכים ספ”א. וראה לקו”ש [המתורגם] חכ”ה ע’ 145 ובהערות שם. לקו”ש [המתורגם] חכ”ג ע’ 208 ואילך.

(38) הקדמת היד סמוך לסיומה (ד”ה ובזמן הזה).

(39) צפני”ג, ט.

„וראו כל בשר יחדיו כי פי הוי' דיבר“, לא על ידי מכות והכנעה, אלא בדרך של תיקון, כלשון הרמב"ם בדבריו שהובאו לעיל „ויתקן את העולם כולו... לקרוא כולם בשם הוי' ולעבדו שכם אחד“.

ההסבר להבדל זה הוא:

גאולת מצרים לא היתה גאולה שלמה, גם ל„שכינתא מגלותא“, ולכן היא השפיעה על המצרים רק על ידי שביירה והכנעה ולא על ידי תיקון וזיכון, והביאה אותם רק לידיעה „כי אני הוי'“.

לעומת זאת, בגאולה השלמה שלעתיד לבוא, אשר תהיה באופן ש„יזדכך גשמיות הגוף והעולם“⁴⁷, אז גם הבשר הגשמי יראה מצד טבעו את „כבוד הוי'“.

ז. גילוי נפלאות ה' לעיני השרים והעמים

לפי זה מובן גם לגבי י"ט כסלו מדוע מדגיש אדמו"ר הזקן במכתבו את ההשפעה על השרים והעמים, „וענו ואמרו על זאת כי אם מאת הוי' היתה זאת היא נפלאות בעינינו“:

הענין שגאולת י"ט כסלו מהווה הכנה לגאולה העתידה, כדלעיל, והיא בדומה לה, מתבטא בנוסף לעצם הגאולה של אדמו"ר הזקן ושל תורת החסידות, גם בכך ש„הפלה ה' והגדיל לעשות בארץ והפליא והגדיל שמו הגדול והקדוש אשר נתגדל ונתקדש ברבים ובפרט בעיני כל השרים וכל העמים“, עד אשר „ענו ואמרו על זאת כי אם מאת הוי' היתה זאת“, שנפלאות הוי' התגלו גם לעיניהם.

ח. פרסום האמונה באחדות ה' בין או"ה

הימים האלה נזכרים ונעשים⁴⁸, במיוחד

מלשון שביירה כמ"ש (שופטים ה, טז) ויודע בהם את אנשי סוכות.

(47) תניא ספ"ו.

(48) ראה רמ"ז בס' תיקון שובבים הובא ונתבאר בס' לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.

לגבי י"ט כסלו, אשר, כדברי אדמו"ר הזקן⁴⁹ „זה היום יוקבע למועד תמידי בישראל אשר בו יתגדל ויתקדש שמייה רבא“⁵⁰, ומובן, שבכל שנה ושנה יש ללמוד את ההוראה ולקבל את הכוחות בעבודה רוחנית זו, שמדגיש אדמו"ר הזקן במכתבו.

כלומר, בנוסף לכך שיום זה מעניק חיות והתחזקות נוספת בעבודה של הפצת המעיינות חוצה, בכל מקום שיר כל אחד ואחד מגעת, צריך להביא לידי כך ש„יתגדל ויתקדש ברבים שמו הגדול“, גם בין אומות העולם, ששרים ועמים יראו „וענו ואמרו .. מאת הוי' היתה זאת“.

בנוסף לקיום פסק הדין הברור של הרמב"ם⁵¹, ש„ציוה משה רבינו מפי הגבורה לכוף את כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח“, עד אשר הם יקבלו זאת ויקיימו זאת „מפני שציוה בהן הקדוש ברוך הוא בתורה והודיענו על ידי משה רבינו שבני נח מקודם נצטוו בהן“⁵²,

כוללת הוראה זו גם השתדלות לפרסם בין אומות העולם את האמונה באחדות ה', כפי שהיא נובעת מגילוי שם הוי', כפי שמסביר אדמו"ר הזקן בהרחבה בספרו תניא קדישא, בשער היחוד והאמונה.

זהו חלק מגאולת י"ט כסלו, והכנה לגאולה הכללית והשלמה, שאחדות ה', כפי שהיא קיימת לאמיתתה אצל ישראל,

שאינן שום מציאות מלבד ה', כדברי הרמב"ם⁵³ „הוא לבדו האמת ואין לאחר אמת כאמיתתו, והוא שהתורה אומרת“⁵⁴ אין עוד מלבדו, כלומר אין שם מצוי אמת מלבדו כמותו“ –

(49) לקו"ד ח"א יט, א.

(50) ראה תוד"ה ועונין ברכות ג, סע"א. ועוד. תו"א שמות בתחלתו (ד"ה ואלה שמות – מט, ד) ועוד.

(51) פ"ח דהל' מלכים ה"י"א.

(52) וראה בארוכה לקו"ש חכ"ו ע' 132 ואילך. וש"נ.

(53) הל' יסודי התורה פ"א ה"ד.

(54) ואתחנן ד, לה.

תאיר ותפורסם בין אומות העולם⁵⁵.

ט. הגאולה – גילוי אחדות ה'

אמנם, לפי מספר דעות⁵⁶ מוזהרים בני נח כשלעצמם רק באיסור עבודה זרה, ולא באיסור השיתוף, אך בכל זאת הכוונה היא שאין הם מוזהרים על כך, אך ברור שכאשר הם מכירים וחשים בשלילת השיתוף, ועד להגיעם לידי הכרה מסויימת באחדות ה', ש„אין עוד מלבדו“, הרי ברור שהדבר תורם לוהירותם ולהידורם בקיום שבע מצוות בני נח עם כל פרטיהן, וכן בסיועם לישראל בכל עניניהם ביהדות ובכל צרכיהם בכלל.

(55) ראה רמב"ם ספי"א מהל' מלכים מה שנשמט ע"י הצנזור – וראה לקו"ש [המתורגם] חכ"ה ע' 145 הערה 47.

(56) רמ"א או"ה סי' קנו ובדרכי משה שם. והוא ע"פ תוד"ה שמה (בכורות ב, א), תוד"ה אסור (סנהדרין סג, ב), ר"ן ספ"ק דע"ז, ועוד [וכן מובן מדברי הרמב"ם בסה"מ (מ"ע ב) – דרמ"צ נט, ב. ד"ה באתי לגני תשי"ג פ"ג (בסה"מ באתי לגני ח"א. סה"מ מלוקט ח"א)].

ובתשובות שער אפרים סי' כד, תשו' ושב הכהן סל"ח חלקו ע"ז – אוה"ת נח (כרך ג) תרנח, א. בראשית (כרך ז) תתשסד, ב. סה"מ תרכ"ט ע' קמג (וראה גם בספרים שנשמנו בהערה לד"ה באתי לגני שם ולד"ה מים רבים תשי"ז רפ"ג). וראה ביאור סיבת החילוק בין ע"ז ושיתוף בדרושים הנ"ל.

ושני חידושים אלו מהווים הכנה, אשר מקרבת ומזרות את זמן הגאולה, שבה שני ענינים אלו יהיו בשלמותם – „ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר יחדיו כי פי הוי' דיבר“, כדלעיל, וכן „ועמדו זרים ורעו צאנכם“⁵⁷.

וזהו הייחוד של גאולת י"ט כסלו כהכנה לגאולה העתידה:

על ידי כך ש„הפליא והגדיל שמו הגדול והקדוש... בפרט בעיני כל השרים וכל העמים אשר גם בעיניהם יפלא הדבר הפלא ופלא“, הרי הם ראו שבנוסף לכך שהטבע עם כל חוקיו אינו שולט בכוחות עצמו, הרי שאין לו כלל מציאות ואין הוא תופס מקום אמיתי לגבי כל עניניו של הקדוש ברוך הוא. וזהו גילוי אחדות ה', לא כפי שהיא מצד שם אלקים (בגימטריא „הטבע“) ומתלבשת בטבע, אלא כפי שהיא מצד שם הוי' שמעל לטבע⁵⁸,

ולכן „ענו ואמרו .. מאת הוי' היתה זאת היא נפלאות בעינינו“.

(משיחות י"ט כסלו תשמ"ג, תשד"מ)

(57) ישע"י סא, ה.

(58) ראה גם לקו"ש [המתורגם] חט"ו ע' 306 ואילך.

לזכות

כ"ק אדונונו מורנו ורבינו מלך המשיח



ויה"ר שעי" קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יח"י, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'



יחי אדונונו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד